

Programsensorrappport for 200-nivået i spansk

Navn: Hans Jacob Ohldieck

Programsensor ved Spansk og latinamerikastudier, Humanistisk fakultet, UiB.

Oppnevnt for perioden 1.1.2020 – 31.12.2023

Rapporten gjelder for vårsemestrene 2021, 2022 og 2023

Undertegnede ble høsten 2019 oppnevnt som programsensor i Spansk- og latinamerikastudier ved Universitetet i Bergen, med virkning fra 1.1.2020. Programstyrets bestilling for 2023 er å få vurdert fagtilbudet på 200-nivå. Jeg har ikke tatt del i drøftinger om struktur og innhold i studieprogrammet. Til arbeidet med rapporten har jeg fått tilsendt emnebeskrivelser, karakteroversikter, forelesningsplaner, emnerapporter og studentevalueringer fra vårsemestrene 2021, 2022 og 2023.

Rapporten er basert på malen i sensormappen ved UiB, og jeg har valgt å dele den i to, der første og lengste del omhandler de enkelte emnene som 200-nivået består av, mens jeg i den andre delen presenterer noen overordnede og oppsummerende betraktninger.

I. 200-nivåets sammensetning

Bachelorgraden i spansk består av følgende emner: «SPLA207/257 – Fordypning i spansk grammatikk med latinamerikanske variantar» (vår, 10 stp.), «SPLA208/258 – Fordypning i latinamerikansk litteratur og kultur» (vår, 10 stp.) og «SPLA209/259 – Fordypning i latinamerikansk kulturkunnskap» (vår, 10 stp.). Som anført, kan de samme kursene studeres under to ulike koder, der den eneste forskjellen er vurderingsformen, som i emnene SPLA 257, 258 og 259 består av bacheloroppgave. Emnene vil i det følgende presenteres og kommenteres enkeltvis.

SPLA207/257, «Fordypning i spansk grammatikk med latinamerikanske varianter»

SPLA207/257 er et fordypningsemne i spansk grammatikk generelt og spesielt relatert til spansk i Latin-Amerika. Ifølge utbyttebeskrivelsen skal studiet gi solid kunnskap om et tematisk avgrenset emne innen latinamerikanske varianter av spansk grammatikk. Ved endt studium skal studenten kunne bruke grammatisk terminologi og akademisk refleksjon i analysen av praktiske og teoretiske problemstillinger innen latinamerikansk språk og

grammatikk. Studenten skal også ha videreutviklet sin språklige kompetanse, særlig med hensyn til å gjøre greie for språklige og grammatiske spørsmål. Undervisningen er organisert som forelesninger/seminarer, og går over åtte uker med to undervisnings timer i uken. I tillegg blir det normalt tilbudt gruppeundervisning to timer i uken i åtte uker. Pensum er i hovedsak en referansegrammatikk, men det ble utvidet noe i vårsemesteret 2023.

Vurteringsformen på SPLA207 er todelt, og består av en skriftlig oppgave på 1250 ord som ikke blir veiledet – der studenten velger mellom et utvalg tema som er gitt av faglærer – og en skoleeksamen på fire timer. Karakteren på den skriftlige oppgaven teller 40 % av den endelige karakteren, mens skoleeksamen teller 60 %. På SPLA257 er vurderingsformen en veiledet bacheloroppgave på ca. 3500 ord (utenom litteraturliste), som teller 60 % av karakteren, og en muntlig eksamen på spansk om emnets pensum, som teller 40 %. Av de 13 oppmeldte kandidatene på SPLA207 våren 2023, møtte 11 til eksamen, og karakterfordelingen var som følger: A: 2; B: 7; C: 1. Våren 2022 var det 14 oppmeldte, hvorav 10 tok eksamen, og våren 2021 var det 13 oppmeldte, hvorav 9 tok eksamen. På SPLA257 møtte tre av de fire oppmeldte til eksamen våren 2023, og karakterfordelingen var som følger: A: 2; B: 1. Våren 2022 var det 3 oppmeldte til eksamen, hvorav alle møtte, og våren 2021 var det seks oppmeldte til eksamen, hvorav fire møtte.

Studentenes og emneansvarliges vurderinger. Det foreligger studentevaluering av emnet fra våren 2022, og denne er i all hovedsak positiv til tilbudet. Studentene fremhever at det er en tydelig sammenheng mellom de ulike delene av kurset og at emneansvarlig sitter på dyp og bred kunnskap, i tillegg til at han snakker i et passende tempo. Samtidig fremhever flere at pensum burde ha vært mer omfattende, mens noen i tillegg ønsker seg både mer undervisning og flere øvingsoppgaver underveis i semesteret. På grunn av koronasituasjonen ble mesteparten av undervisningen gitt digitalt, og i denne sammenhengen ble det brukt en del tid på tekniske utfordringer. Det foreligger ikke egenvurdering fra emneansvarlig i forbindelse med vårsemesteret 2022, men våren 2021 melder han at «studentene var interesserte og tilfreds med opplegget». Den som var emneansvarlig våren 2023 melder at kurset ble gjennomført med to timers forelesning og to timers seminarer hver uke i åtte uker, og at resultatene var tilfredsstillende. Emneansvarlig bemerker imidlertid som negativt at undervisningsdagene kom på påfølgende dager, siden dette ga studentene mindre tid til forberedelse. Studentene på SPLA207 leverte en obligatorisk oppgave i løpet av semesteret som telte 40 % av sluttkarakteren, mens en fire timers avsluttende eksamen telte 60%. Selv om det i emnebeskrivelsen står at kurset skal være «eit fordjupingsseminar i spansk grammatikk generelt og spesielt relatert til spansk i Latinamerika», mener emneansvarlig i 2023 at man på

200-nivå godt kan åpne perspektivet litt mer, og ikke utelukkende ta for seg grammatikk, som studentene har dekket ganske godt på 100-nivå. Dette ser ut til å være i tråd med studentevalueringen fra 2022. Våren 2023 tok derfor emneansvarlig for seg «spansk i Latin-Amerika» mer generelt, der grammatikken var én av flere komponenter, og hun mener dette fungerte bra for studentene. Det bør ellers bemerkes at der er skrevet endringsrapport for SPLA207/257, der fonetikken er kommet inn som et eksplisitt moment i utbytte-beskrivelsen, i tråd med at denne bolken er flyttet fra 100-nivå til 200-nivå.

Kommentar: Emnet ser ut til å fungere godt, og her går det en tydelig linje mellom studentenes tilbakemeldinger og senere videreutvikling av kurset. Flere studenter meldte i 2022 at sammenhengen i kurset var god, men at fokus likevel ble litt for smalt. Flyttingen av fonetikk-bolken fra 100- til 200-nivå kan formodentlig betraktes som et ønske om å utvide fokus, samtidig som emneansvarlig i 2023 gjorde det faglige innholdet enda mer variert ved blant annet å knytte an til språkholdninger. Et sentralt moment bør være – slik emneansvarlig også påpeker – at man sørger for å gi kurset en attraktiv ramme som tydelig tilfører noe vesentlig i forhold til det studentene allerede har jobbet med på 100-nivå. Samtidig må man være påpasselig med å endre emnepresentasjonen og utbyttebeskrivelsen i tråd med kursets utvidete rammer, slik at studentenes forventninger er avklart. Kurset gikk over åtte uker, og basert på tilbakemeldinger fra studenter både på dette og andre spanskemner, bør man vurdere hvorvidt dette er tilstrekkelig, eller om det blir for komprimert. Man bør også vurdere hvorvidt det oppleves tilfredsstillende med bare én obligatorisk innlevering, jf. tilbakemelding fra studentene både i dette og andre emner. Kunne det være et alternativ med en øvingsoppgave som bare vurderes som bestått/ikke bestått?

SPLA208/258, «Fordypning i latinamerikansk litteratur»

SPLA208/258 er et fordypningsemne i latinamerikansk litteratur på 10 studiepoeng. Studietilbudet legger til rette for fordypning i et tema fra latinamerikansk litteratur, f.eks. en periode, en sjanger, et tema, en nasjonallitteratur eller lignende. Ifølge utbytte-beskrivelsen skal studentene tilegne seg bred generell kunnskap innenfor fagfeltet, og dypere kunnskaper innenfor et avgrenset område. Undervisningen er organisert som forelesninger/seminarer, og går over ti uker med fire undervisningstimer i uken. Det blir krevd at studentene deltar på minimum 70 % av undervisningen og at de får godkjent to obligatoriske oppgaver for å kunne gå opp til vurdering i emnet: en individuell tekstkommentar og en tekstkommentar som skal gjennomføres i samarbeid mellom to eller tre studenter. Begge oppgavene er på ca. 350 ord. Pensum er på omtrent 600 sider og skal inneholde utvalgte skjønnlitterære verk og tekster, og

dessuten litteraturvitenskaplige og historiske artikler knyttet til disse. Vurderingsformen på SPLA208 er en 4-timers skoleeksamen som skal skrives på spansk. Karakteren blir satt på grunnlag av både innhold og språk. Vurderingsformen på SPLA258 er en veiledet bacheloroppgave og muntlig eksamen. Oppgaven skal være på ca. 3500 ord pluss bibliografi, og skal være skrevet på spansk. Muntlig eksamen er en samtale på spansk om pensum, der også oppgaven kan trekkes inn. Våren 2023 var det 5 som meldte seg opp til eksamen i SPLA208, hvorav 4 tok eksamen, med følgende karakterfordeling: A: 2, B: 1 og C: 1. På SPLA 258 var det 6 oppmeldte, hvorav alle tok eksamen. Våren 2022 var det 6 oppmeldte, hvorav 4 tok eksamen i SPLA208, mens det var 1 oppmeldt i SPLA258, men denne tok ikke eksamen. Tilsvarende tall for våren 2021 er 11 oppmeldte i SPLA208, hvorav 9 tok eksamen, mens det var 3 oppmeldte i SPLA258, hvorav alle tok eksamen.

Studentenes og emneansvarliges evalueringer: Det er ikke lagt ved studentevalueringer fra dette emnet, men emneansvarlig gjennomførte muntlige evalueringer underveis i semestret våren 2021 og våren 2022. Begge årene kom det frem at studentene ønsket seg flere skriveoppgaver underveis i semestret, noe det ikke ser ut til å ha vært i det hele tatt i 2021. Den emneansvarlige delte den gang studentenes ønske, og bemerker i vurderingen av 2022-versjonen at «pga. manglende ressurser har vi ikke kapasitet til å ta imot og rette mer enn to korte skriveoppgaver fra studentene. En av dem er skrevet i grupper på 3. Dette opplever både studentene og foreleser som negativt.» Emneansvarlig skrev samme år at studentene etterlyser flere underveisstimer, ettersom man måtte redusere undervisningskøene til 8 (i stedet for 10) pga. manglende ressurser. Våren 2022 kom det frem at studentene ikke godt brukt av digitale plattformer som Padlet og Quizizz i tillegg til Canvas. De likte også videopresensasjonene og oppgavene som ble lagt ut på Canvas i forkant av timene. Våren 2023 melder emneansvarlig at kurset var bra, selv om det var få studenter som møtte til undervisning. En fordel med en så liten gruppe var at man kunne jobbe konsentrert med både språket, analysene og det akademiske formatet, og de tilstedeværende deltok aktivt i diskusjonene. Studentene leverte to obligatoriske innleveringer (litterære analyser) og undervisningen gikk over ti uker.

Kommentar: Mangel på studentevalueringer gjør det vanskelig å vurdere hvordan dette emnet har sett ut fra studentenes side, men ut fra de emneansvarliges egenvurderinger ser det ut til å ha fungert tilfredsstillende. Det var åpenbart uheldig å måtte redusere antall undervisningsøkter til åtte, slik tilfellet var i 2022, siden kurset allerede er komprimert nok når det går over ti undervisningsøkter. Ut fra rapportene ser seminarformen ut til å fungere fint, der den mer dialogiske utforskningen av tekstene både bidrar positivt til klasserommet,

aktivisering av studentene og konkret utvikling av ferdigheter ved å jobbe konsentrert med språk og analyse, noe som bør være et metodisk og pedagogisk mål i en fordypningsmodul som denne. Det er lett å sympatisere med emneansvarliges ønske om å ha flere innleveringer i løpet av semesteret, siden man i slike innleveringer har gode muligheter til å tilpasse tilbakemeldingene til studentenes «nærmeste utviklingszone», og med såpass få studenter som det er på fordypningsemnene, er dette en rimelig investering. Et alternativ som kan vurderes er «hverandre-vurdering», der studentene kommenterer hverandres oppgaver. Samtidig virker det ikke urimelig å begrense seg til to obligatoriske innleveringer på et 10 poengs emne. Jeg synes ellers det er verd å merke seg den positive omtalen av konkrete digitale ressurser som gjør det enklere for studentene både å forberede seg til timen og til å teste egne kunnskaper, i form av supplerende videoer og quiz-orienterte programmer (selv om disse siste kanskje har begrenset effekt på et litteraturemne). Pensum virker godt tilpasset studentgruppen, og tema – knyttet til det spekulative/fantastiske – har en attraktiv klang.

SPLA209/259, «Fordypning i latinamerikansk kulturkunnskap»

SPLA209/259 er et fordypningsemne i latinamerikansk kulturkunnskap. Emnet skal legge til rette for at studentene tilegner seg dypere innsikt i et utvalgt tema innenfor fagfeltet. Tema kan variere fra semester til semester, men vil alltid være hentet fra fagområdet latinamerikansk kulturkunnskap/historie. Emnet kan i et gitt semester tilby fordypning i for eksempel en periode, et land eller et tema. Studenten skal ved avsluttet emne ha utdypende kunnskap om et tema innen latinamerikansk kulturkunnskap, ha forståelse for hvordan det aktuelle emnet preger den latinamerikanske virkeligheten, og kunne gjøre greie for hvordan det aktuelle emnet henger sammen med sentrale trekk i latinamerikansk historie og kulturkunnskap. Pensum er på ca. 550 sider og skal inneholde vitenskapelige artikler/essays og oversynsverk, og utvalgte historiske kildetekster knyttet til disse. Studietilbudet inneholder både forelesninger og seminarer. Det blir normalt gitt undervisning fire timer i uken i åtte uker. Det blir krevd at studentene deltar på minimum 70 % av undervisningen for å få gå opp til vurdering i emnet. På SPLA209 er vurderingsformen en 4-timers skoleeksamen som blir skrevet på spansk. Vurderingsformen på SPLA259 er en veiledet bacheloroppgave på ca. 3500 ord (teller 60 %), og en muntlig eksamen om pensum (teller 40 %), der oppgaven også kan trekkes inn. Våren 2023 var det 3 oppmeldte i SPLA209, hvorav ingen tok eksamen. I SPLA259 var det 6 oppmeldte kandidater, hvorav 2 tok eksamen: Karakterfordeling: A: 1, D: 1. Våren 2022 var det 9 oppmeldte kandidater på SPLA209, hvorav 7 tok eksamen, mens det var 4 oppmeldte på SPLA259, hvorav 2 tok eksamen. Tilsvarende tall for våren 2021 var 8

oppmeldte i SPLA209, hvorav 6 tok eksamen, og 1 oppmeldt i SPLA259 som ikke tok eksamen.

Studentenes og emneansvarliges evalueringer: Studentene fikk mulighet til å evaluere SPLA209/259 våren 2022, da «populisme» var tema, og seks studenter benyttet anledningen. Alle seks mente at kurset var for krevende, særlig pga. stort og avansert pensum. Flere mente det ble forventet for mye forkunnskap innenfor det politiske feltet enn det som var rimelig på bakgrunn av 100-nivå i spansk. Et flertall var samtidig positive til at det var obligatorisk oppmøte på undervisningen, men under «forslag til arbeidskrav» skrev flere at de ønsket en obligatorisk innlevering eller to i løpet av semesteret, for slik å styrke forutsetningene for å gå opp til eksamen. I egenevalueringen for våren 2022 meldte også emneansvarlig at det burde være flere innleveringer underveis i emnet, for eksempel i form av video eller podkast. Han mener også at aktiv deltakelse i undervisningen burde være en del av grunnlaget for evaluering, og dessuten at karakterene på slutteksamen burde ledes av kommentarer, slik at læringen blir bedre. Emneansvarlig mente ikke fullt at emnet hadde forløpt ok, og selv om kurset nok kunne være litt overveldende, påpeker han at eksamensbesvarelserne var gode. Tilsvarende melder han at kurset fungerte greit våren 2023. Til tross for at det var et sprang fra 100-nivå når det gjaldt kompleksitet, var studentene i stand til å diskutere tekstene i timen, og til å se dem i lys av dagsaktuelle diskusjoner i Latin-Amerika. Når det gjelder mulige endringer, melder emneansvarlig at studentene generelt ønsker at kursene skal være lengre, slik at de har mer tid til forelesninger og seminarer, noe også emneansvarlig mener er særlig viktig på 200-nivå, der kompleksiteten er større enn på 100-nivå. Studentene hadde muntlige presentasjoner underveis i semesteret.

Kommentar: Det foreligger ikke emneevaluering fra studentene for våren 2023, men studentevalueringen fra 2022 er i stor grad samstemt når det gjelder hvor krevende dette emnet er. Likevel er pensum uendret fra 2022 til 2023, da bare 2 av 9 oppmeldte kandidater tok eksamen, en gjennomføringsprosent som er markant lavere enn i de andre emnene. Når det gjelder de studentene som fulgte undervisningen, kan det virke som det ble tatt visse grep for å gjøre dem bedre forberedt på eksamen våren 2023, blant annet gjennom muntlige presentasjoner for dem som var på SPLA209, der også eksamen er muntlig. På bakgrunn av studentrapportene i 2022, og den lave gjennomføringsraten året etter, kan det ikke fullt være verd å gå gjennom kurset med et kritisk blikk for å se om det kan gjøres visse tilpasninger når det gjelder pensum, fokus og ambisjonsnivå, slik at studentene opplever at de har forutsetninger for å lære det som forventes. I denne sammenhengen vil det være viktig med obligatoriske arbeidskrav som leder frem mot – og gjerne er i samme format som –

eksamensarbeidet. Like fullt virker kurset gjennomtenkt, og populisme-tematikken legger i prinsippet til rette for en fin kombinasjon av historiske og kulturelle innganger, noe som er en fordel på SPLA209/259. Hvordan denne balansen ble utført i forelesningene er det vanskelig å uttale seg om.

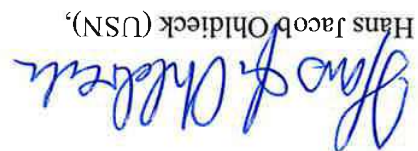
II. Generelle bemerkninger:

200-nivået i Spansk- og latinamerikastudier ved UiB har en gjennomtenkt struktur, der de tre hovedbolkene (språk, litteratur og kultur/historie) utgjør en tydelig helhet. På tilsvarende vis er det variasjon i eksamensformer, og pensumlistene virker stort sett greit tilpasset kursene. Kravet om 70% deltakelse virker hensiktsmessig, mens det ser ut til å være en fin balanse mellom forelesninger og seminarer, noe som bidrar til varierte læringsformer. Like fullt vil jeg anbefale å se nærmere på følgende overordnede punkter:

- I noen tilfeller har kursene vært avgrenset til bare 8 ukers undervisning, noe som i hovedsak ser ut til å være begrunnet i mangel på ressurser. Dette er ikke ideelt, jf. også studentevalueringene. Selv om intensive bolker kan ha sine fordeler, går det en balanse mellom en positiv intensitet og en erfaring av at emnet blir for «hektisk», noe som i sin tur er kontraproduktivt for den faglige modningen og diskusjonen. Kursene er allerede komprimert nok når de går over ti uker, og man bør strekke seg for å unngå ytterligere avgrensning.
- Både studenter og ansatte har etterlyst flere obligatoriske innleveringer, som i flere tilfeller ser ut til å ha vært kuttet pga. manglende ressurser. Selv om vårsemesteret 2023 ser ut til å ha vært greit stilt i forhold til de foregående semestrene, bør verdien av obligatoriske innleveringer i forhold til ressursbruk understrekes. Her har man anledning til å gi konkret og individuell oppfølging på detaljnivå, og denne formen for konsentrasjon i tilbakemeldingene er svært verdifull for tilegnelsen av både akademisk og språklig kompetanse. På fordypningsnivå er det relativt få studenter, og timeantallet som går med til tilbakemeldinger er derfor liten i forhold til både gevinst for studentene isolert sett og gjennomstrømningen samlet sett. Det finnes også ulike måter å tenke tilbakemeldinger på, og såkalt hverandre-vurdering kan være et supplement.
- Gjennomgangen av saksgrunnlaget for denne rapporten etterlater et inntrykk av det er et potensial for større bruk av digitale ressurser på 200-ennene. Hensikten vil ikke være å erstatte eksisterende/fysisk undervisning, men å supplere ved hjelp av korte

- Introduksjonsvideoer o.l., jf. også egenvurderingen til den emneansvarlige på SPLA208/258. Et slikt supplement kan bidra til større grad av kontinuitet i studentenes arbeid, særlig i lys av hvor komprimerte de ulike emnene er. Eksamenstemaene oppfyller forventningen om variasjon når det gjelder eksamenstemaer, men i likhet med andre fag og universiteter er det viktig å vurdere eksamenstemaene (og -formuleringene) i lys av det betydelige potensialet for juks som ligger i ChatGPT og kunstig intelligens. Dette gjelder også obligatoriske innleveringer.
- Emnebeskrivelsen ser generelt ut til å være greit tilpasset det faktiske innholdet i emnene, men dersom utvidelsen av det tematiske innholdet i SPLA207/257 gjøres permanent, bør dette også komme tydelig til uttrykk i emnebeskrivelsen. Når det gjelder SPLA209/259, har studentene vært uvanlig samstemte når det gjelder vurderingen av at populisme-kurset har vært for krevende i forhold til den forkunnskapen de mener det er rimelig å forutsette på innholds nivå. Dette mener jeg det er særlig grunn til å se nærmere på, og også vurdere særskilt hvorvidt de obligatoriske arbeidskravene (hvor det ikke bør være færre en to) kan ses i lys av eksamenstemaer, slik at innleveringene tjener konkret som eksamenstemaer.

Bø, 20. desember 2023

Hans Jacob Ohldieck (USN),

Programsensor.